

O.O. SEMENOVA. THE USAGE OF INFORMATION TECHNOLOGIES IN THE PROCESS OF FORMATION OF THE CREATIVE COMPETENCE OF WOULD-BE TEACHERS-PHILOLOGISTS

The summary This article highlights the scientific and practical problems of usage of information technologies in the process of formation of the creative competence of would-be teachers of foreign language. The expediency of usage of innovative technologies and stimulating of improvement of the quality of the educational process is investigated. The creative competence is viewed as the complex personal formation.

Pedagogical activity is associated with the transformation, so creativity is an objective necessity in the professional activity of a teacher.

Key words: the competence, the creative competence, the creativity, the innovative technologies, the information technologies.

Рекомендовано до друку.

Д-р. пед. наук, проф. О.Б. Петренко.

Одержано редакцією 05.02.2016 р.

УДК: 373: 004 - 047. 64

Н.М. ГНЕДКО

ВИКОРИСТАННЯ ВІРТУАЛЬНОГО НАВЧАЛЬНО-КОНТРОЛЮЮЧОГО КОМПЛЕКСУ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

Резюме. У статті досліджено методика використання віртуальних навчально-контролюючих комплексів. Описано розроблений автором віртуальний навчально-контролюючий комплекс для візуальної підтримки навчального курсу з англійської мови, його компоненти та особливості використання.

Ключові слова: віртуальний навчально-контролюючий комплекс, аудіовізуальний образ, засіб навчання, інформаційно-комунікаційні технології.

Постановка проблеми. Сучасні учні та студенти в навчанні та у повсякденному житті активно користуються засобами інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ), орієнтовані на використання інтерактивного, мультимедіа насиченого навчального середовища. Тому, виникає необхідність здійснювати розробку нових концепцій використання інформаційно-комунікаційних технологій: мультимедійних та інтерактивних засобів наочності, які реалізовані засобами ІКТ і допомагають суб'єктам навчання опанувати нові знання та уміння, підтримують процес активного навчання, сприяють формуванню пізнавальних здібностей та самостійної й творчо розвинутої особистості.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У дослідженнях Ю.М. Єгорової [3], І.В. Роберт [4], О.Г. Смоляніної [5], В.О. Стародубцева [6], С.І. Шукліна [7] встановлено, що при використанні інтерактивних, насичених мультимедіа, освітніх ресурсів процес навчання стає інтенсивним та ефективним, а також створюються умови для самоосвіти та дистанційної освіти.

Мета статті. Важливо дослідити роль віртуального навчально-контролюючого комплексу як інноваційного дидактичного засобу вивчення навчального матеріалу в освітньому процесі.

Виклад основного матеріалу дослідження. Віртуальний навчально-контролюючий комплекс – сучасне мультимедійне інтегроване інформаційно-освітнє середовище, що забезпечує суб'єктам навчання можливість оволодівати новими знаннями й уміннями при вивченні шкільних предметів (дисциплін) та забезпечує функцію контролю.

Віртуальний навчально-контролюючий комплекс за нашими підходами до класифікації та його місця серед інших дидактичних засобів відноситься до категорії засобів віртуальної наочності (ЗВН) [2, 40]. Основна дидактична одиниця будь-якого ЗВН – аудіовізуальний образ (АВО) [1, 22], який складається з елементарних дидактичних одиниць: графіки (статичної та динамічної), тексту, звуку, відео, моделі, гіперпосилання, а також їх комбінацій. Основне завдання створення аудіовізуального образу – створити простий і зрозумілий наочний образ досліджуваного явища чи об'єкта у процесі сприйняття різноманітної інформації.

Наведемо переваги використання віртуального навчально-контролюючого комплексу в навчальному процесі. Віртуальні навчально-контролюючі комплекси [2, 47-48]: містять насичений інформаційний контент (навчальний, навчально-методичний, практичний, довідковий, контролюючий та ін. матеріали); характеризуються додатковими елементами отримання та засвоєння знань (інтерактивність, навігація, кольорова графіка, швидке завантаження тощо); сприяють індивідуалізації навчання – забезпечують суб'єктів навчання можливістю вибору темпу і траєкторії отримання знань із елементами самонавчання та самоконтролю, при цьому не заступаючи педагога; дозволяють інтенсифікувати навчальний процес; активізують розумові процеси суб'єктів навчання через аудіовізуальні образи; стають об'єктом дослідження; активізують професійну, пізнавальну та соціальну мотивацію суб'єктів навчання; впливають на формування механізмів почуттєвого пізнання; автоматизують процеси інформаційно-пошукової діяльності суб'єктів навчання; використовують для організації діалогу користувача з комп'ютером «педагогічних агентів» [2, 48];

© Н.М. Гнедко, 2016

мають можливість постійно доповнюватися (оновлюватися) новою інформацією; реалізують дистанційні методи навчання і забезпечують ефективну роботу з суб'єктами навчання, які мають обмежені можливості; створюють умови для самостійної роботи та формують комфортне середовище навчання; стимулюють у суб'єкта навчання розвиток асоціативного мислення, що покращує засвоєння матеріалу; забезпечують комплексне сприйняття інформації, оскільки у процесі навчання за допомогою мультимедійних та віртуальних технологій реалізується можливість одночасного використання всіх каналів її сприйняття; активізують пізнавальну діяльність; демонструють міждисциплінарні зв'язки та сприяють створенню інтегрованих предметів; здійснюють на суб'єкт навчання психолого-педагогічний вплив пролонгованого характеру; розвивають конкретне та абстрактне мислення; сприяють інтеграції освітньої та практичної спрямованості навчання.

Недоліки використання віртуальних навчально-контролюючих комплексів в освітньому процесі [2, 49]: їхнє проектування та реалізація є складним процесом, що вимагає великих часових, технічних і фінансових витрат; обмеження часу спілкування з педагогом та зменшується безпосередній контакт між суб'єктами навчання, оскільки увага зміщується на спілкування з комп'ютером.

Відповідно до навчальних цілей, комплекс контролю знань і умінь як засіб віртуальної наочності поділяється за видами – репетитор; тренажер; задачник; тестувальна система.

Розглянемо застосування віртуального навчально-контролюючого комплексу (репетитора) під час вивчення англійської мови для учнів 9 класу. Темі уроків: «Getting to know you», «School», «Sport», «Travelling», «In hotel», «Food», «Shops and shopping», «Great Britain. London», «Ukraine. Kyiv».

Типи уроків, на яких доречно застосовувати даний засіб віртуальної наочності: уроки оволодіння новими знаннями; уроки формування і вдосконалення вмінь і навичок; уроки узагальнення і систематизації знань; уроки комплексного застосування знань, умінь і навичок; уроки перевірки і корекції знань, умінь і навичок; комбіновані уроки. Використання віртуального репетитора дозволяє реалізувати методичні цілі та завдання уроку: закріпити та усвідомити раніше засвоєні знання, уміння та навички, а також сформувати нові.

Розділи віртуального репетитора: «Тренуємось спілкуватись» – призначений для відпрацювання навичок діалогового спілкування і представлений різними ситуаціями з реального життя, ілюстрований і озвучений; «Тренажер англійських слів» – вивчення слів англійської мови для спілкування під час різних побутових ситуацій; «Skype» – запуск програми для спілкування Skype; «Тести і вправи» – завдання для перевірки рівня знань і вмінь володіння мовою суб'єкта навчання.

Засіб віртуальної наочності надає можливість суб'єктам навчання: формувати та закріплювати граматичні, фонетичні та лексичні навички, активізувати мовну діяльність, відпрацьовувати й аналізувати вимову, вивчати нові слова (рис. 1), вести діалог та монолог, контролювати та тестувати власні знання і вміння щодо володіння іноземною мовою (рис. 2).

Рис. 1. Аудіовізуальний образ, за допомогою якого суб'єкт навчання вивчає слова в розділі «Тренажер»

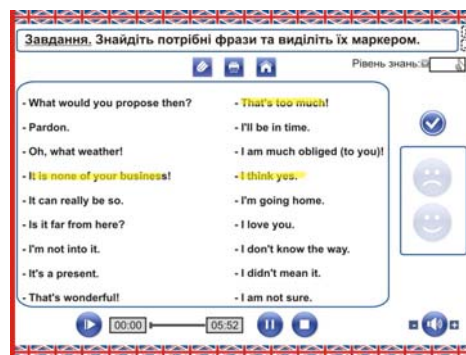

Рис. 2. Аудіовізуальний образ, за допомогою якого суб'єкт навчання перевіряє свої знання та вміння

Зазначимо технічні вимоги до техніки, на якій демонструється даний засіб віртуальної наочності. операційна система: Windows 98 / 2000 / ME / XP / Vista; Процесор: Pentium III і вище, з частотою не меншою 1 Гц; оперативна пам'ять: не менше 2 Гб; жорсткий диск: не менше 20 Гб; графічний адаптер, що забезпечує розподільну здатність, не менше 1280x1024 пікселів та з пам'яттю не менше 64 Мб; звукова карта; колонки; привід CD-ROM або DVD-ROM зі швидкістю зчитування не менше 24-52x; навушники; швидкість Інтернет-з'єднання: не менше 256 Кбіт/с; принтер.

Висновки. Віртуальний навчально-контролюючий комплекс став одним із напрямів реалізації наочного методу навчання та надає структуровану інформацію, забезпечує порівняну простоту доступу до неї, змінює цільові установки навчання від запам'ятовування великого обсягу матеріалу на уміння здійснювати його пошук і осмислення. Таким чином, можливість продуктивного використання віртуальних навчально-контролюючих комплексів в освітньому процесі розкриває нові можливості в навчанні та дозволяє перейти на якісно новий рівень у викладанні навчального матеріалу, оскільки віртуальний навчально-контролюючий комплекс володіє пізнавальним, творчим, економічним, педагогічним та консолідує потенціалом.

Перспективою подальших досліджень є впровадження розробленого віртуального навчально-контролюючого комплексу в навчально-виховний процес сучасної загальноосвітньої школи.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гнедко Н. Дидактичні основи використання віртуального репетитора при вивченні іноземної мови / Наталя Гнедко // Наукові записки. – Випуск 4. – Серія: Проблеми методики фізико-математичної і технологічної освіти. Частина 1. – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2013. – С. 20-25.
2. Гнедко Н. Методика використання засобів віртуальної наочності у навчальному процесі: навчально-методичний посібник / Н. Гнедко, І. Войтович. – Рівне: О. Зень, 2014. – 308 с.
3. Егорова Ю.Н. Мультимедиа как средство повышения эффективности обучения в общеобразовательной школе: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.01 / Егорова Юлия Николаевна. – Чебоксары, 2000. – 196 с.
4. Роберт И.В. Современные информационные технологии в образовании: дидактические проблемы; перспективы использования / И.В. Роберт. – М.: ИИО РАО, 2010. – 140 с.
5. Смолянинова О.Г. Мультимедиа в образовании: монография / О.Г. Смолянинова – Красноярск, 2002. – 300 с.
6. Стародубцев В.А. Компьютерные и мультимедийные технологии в естественнонаучном образовании: монография / В.А. Стародубцев – Томск: Дельтаплан, 2002. – 224 с.
7. Шуклин С.И. Возможности виртуального образования и условия их реализации в профессиональной подготовке будущих специалистов: автореф. дисс. канд. пед. наук: спец. 13.00.08 «Теория и методика профессионального образования» / С.И. Шуклин. – Курск, 2010. – 27 с.

Н.М. ГНЕДКО. ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ВИРТУАЛЬНОГО УЧЕБНО-КОНТРОЛИРУЮЩЕГО КОМПЛЕКСА В ОБРАЗОВАТЕЛЬНОМ ПРОЦЕССЕ

Резюме. В статье исследована методика использования виртуального учебно-контролирующего комплекса. Описан разработанный автором виртуальный учебно-контролирующий комплекс для визуальной поддержки учебного курса по английскому языку, его компоненты и особенности использования.

Ключевые слова: виртуальный учебно-контролирующий комплекс, аудиовизуальный образ, средство обучения, информационно-коммуникационные технологии.

N.M. GNEDKO. USAGE OF VIRTUAL LEARNING AND CONTROLLING COMPLEX IN EDUCATIONAL PROCESS

The summary. This article investigated methodical bases of a virtual complex of learning and controlling application. The virtual complex learning and controlling designed by the author for visual aid training course of learning English is described i.e. its components and peculiarity of their application.

Key words: virtual complex of learning and controlling, audiovisual image, teaching tool, information and communication technologies.

Рекомендовано до друку.
Д-р. пед. наук, проф. І.С. Войтович.

Одержано редакцією 23.02.2016 р.

УДК: 371. 036

Л.П. СТИХУН, Н.В. СТИХУН

МІСЦЕ ТА РОЛЬ ТЕАТРАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНИХ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ТВОРЧОМУ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ВЧИТЕЛЯ

Резюме. У статті розглядаються аспекти театрального мистецтва та формування на їх основі творчих здібностей педагога. Досліджується проблема застосування театральних педагогічних інноваційних технологій у навчально-виховному процесі для подальшого покращення якості освіти. Розкривається значення використання театральних технологій як засобу удосконалення професійної майстерності вчителя.

Ключові слова: театральні педагогічні інноваційні технології, професійна майстерність учителя, театральне мистецтво, творча особистість, театралізовані ігри.

Постановка проблеми. Процес європейської інтеграції ХХІ столітті дедалі помітніше впливає на уся сферу освіти, зокрема, на професійну майстерність учителя. Сучасне суспільство висуває якісно нові вимоги до професійної майстерності вчителя, а саме його спрямування до активних пошуків нових методів, засобів, прийомів впливу на розвиток творчих здібностей учнів, упровадження в навчально-виховний процес новітніх театральних педагогічних технологій.

Зокрема, театральні педагогічні інноваційні технології займають одне із пріоритетних місць у розвитку педагогічного потенціалу, створенні сприятливих передумов для формування творчої особистості школярів, удосконалення якості освіти.

На сучасному етапі розвитку освіти України життєво необхідним є перехід до інноваційних театральних педагогічних технологій, тому що ці технології позитивно впливають на творчий розвиток професійної майстерності вчителя.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У галузі освіти проблема впровадження театральних педагогічних інноваційних технологій у навчально-виховний процес школи знайшла своє відображення у працях багатьох науковців (В. Абрамян, М. Барахтян, І. Гончаров, А. Єршова, І. Зязюн, І. Синиця, Н. Сулаєва,

© Л.П. Стихун, Н.В. Стихун, 2016